



TÜRKÇE İLE TÜRK DÜŞMANLIĞI -TÜRK ŞİİRİ ÖRNEĞİ-

Salim DURUKOĞLU - Hilal GÜLER***

Özet

Bu makaleyi yazmaktaki amacımız art niyetli, önyargılı ve maksatlı bir zihniyeti eleştirmek, değinilen noktalarda Türklüğün ve Türk dilinin hak etmediği hakaretlere ve yakıştırmalara maruz kaldığını gözler önüne sermektir. Tarih bilimi tarihin tekerrürden ibaret olduğunu söyler. Tarihte soy değerlerini unutan milletlerin soysuzlaşarak yok olduğuna dair pek çok kayıt vardır. Keza soy değerlerine sahip çıkmayan, değerlerini aşağılanmaktan korumayan ve kurtaramayan milletlerin de kendini küçük ve değersiz görme ile kendi kendinden nefret etme hastalığına yenik düştüğüne tanık oluruz. Bu ve benzeri tutumlar milletleri onurlu bir yaşama değil felakete ve bedeli çok ağır ve sancılı süreçlerle ödenen çelişkilere ve yok oluşlara sürüklemiştir. Günümüzde de aynı hatanın tekrar etmemesi bizlerin en büyük temennisidir.

Türk kelimesi, Çinleşme eğiliminin öne çıktığı Köktürk Devleti'ne mensup kişilerde değersiz görülmüş, yine Türklüğünü ve Türkçesini yitirmeye yüz tuttuğu ve en fazla aşağılanarak dışlandığı Osmanlı Devletinde "Etrak" olarak kullanılmıştır. Zamanla Türklüğün anlamı değiştirilmeye ve yozlaştırılmaya çalışılmış ve Türklük hak etmediği kelimeler ile nitelendirilmiştir. Türk topraklarında ve devletlerinde yaşayıp yöneticilik makamlarına kadar yükselenler dâhil pek çok kalem erbabı, şair ve devlet adamı, Türklüğe hakaret içeren sözler sarf etmiş ve bundan hiç rahatsızlık duymamışlardır. Bu yazıda edebi kişiliğe, âlim ve devlet yöneticisi sıfatlarına sahip olan bazı şahısların, edebiyatı özellikle şiiri araç kılarak Türklüğe yaptığı hakaretler makale sınırları içerisinde kalarak irdelenip, incelenecek; bu metinlerin varoluş gerekçeleri açıklanmaya çalışılacaktır.

Anahtar Sözcükler: Türk, Türkçe, Osmanlı, Şiir, Hakaret, Düşmanlık.

HOSTILITY AGAINST TURKS AND TURKISH - THE EXAMPLE OF TURKISH POETRY -

Abstract

In this paper our aim to criticize a malevolent, biased and purposeful mentality and reveal how Turkishness and Turkish language have been subjected to insults and fabricated phrases. History tells us that it is composed of recurrences. There is a lot of evidence in history regarding the nations who forgot their national values and disappeared from history. We also witness that nations who do not own their values and let them be depreciated contract to the sickness of depreciating themselves and begin to hate themselves. Such attitudes lead people not to an honorable life but to conflict with a lot of costs and catastrophes and in turn to devastation. We wish the same error did not recur today.

* Dr. Öğr. Üyesi, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Malatya / TÜRKİYE, el – mek: sdurukoglu@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2429-7609>

** İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Malatya / TÜRKİYE, el – mek: hilalgl7@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6307-8663>

When sinicization was favored by the people connected to Köktürk State, the word Turk was depreciated and under the rule of Ottoman Government who tended to forget their Turkishness and Turkish language the phrase “Etrak-ı bî-idrak- Turks without wisdom” gained popularity. In the course of time, struggles to change or degenerate the meaning of Turkishness have been seen and Turkishness has been labeled with phrases it does not deserve. Even men of literature, poets and senior statesmen who reached higher positions in governmental offices uttered words involving insults to Turkishness and they were not embarrassed about it. In this paper we are going to investigate how some people who carry the titles of scholar or statesmen insulted Turkishness through poetry, and we are going to try to explain the reason of existence of those texts.

Key Words: Turk, Turkish, Ottoman, Poetry, Insult, Hostility.

Giriş

Öz yurdunda garipsin, öz vatanında parya!¹ (Kısakürek, 2003:399)

Türk Milleti'nin tarihi insanlık tarihi kadar eskidir. Tarih içerisinde zaman zaman göç eden Türkler, çeşitli coğrafyalarda bulunmuşlardır. Bu göçler ve yerleşmeler sonucunda ise buldukları coğrafyaları etkilemiş ve bu coğrafyalarda yaşayan insanlardan ve kültürlerden etkilenmişlerdir. Bu etkileşimler sonucunda da “Türk” adı topluluktan topluluğa, coğrafyadan coğrafyaya farklılık göstermiş, farklı anlamlar almış ve bu anlamlar o toplulukların Türk'e bakış açısını göstermiştir.

“Türk” sözü tarihin en eski çağlarından beri kullanılıyordu ve belirli bir kavmin ya da kavimler birliğinin adı olarak mevcuttu. Paul Ruox'a göre Türk, Türkçe konuşandır. (Roux, 2014:28) Gazi Mustafa Kemal Atatürk ise Türk'ü şöyle tanımlar: "Bu memleket, dünyanın beklemediği, asla ümit etmediği bir müstesna mevcudiyetin yüksek tecellisine, yüksek sahne oldu. Bu sahne yedi bin senelik, en aşağı, bir Türk beşiğidir. Beşik tabiatın rüzgârları ile sallandı; beşiğin içindeki çocuk tabiatın yağmurları ile yıkandı. O çocuk tabiatın şimşeklerinden, yıldırımlarından, kasırgalarından evvela korkar gibi oldu; sonra onlara alıştı; onları tabiatın babası tanıdı, onların oğlu oldu. Bir gün o tabiat çocuğu tabiat oldu; şimşek, yıldırım, güneş oldu; Türk oldu. Türk budur. Yıldırımdır, kasırgadır, dünyayı aydınlatan güneştir.” (Bayur, 1948:10-11)

11. yy'da Kaşgarlı Mahmut, Türk adının Türklere Tanrı tarafından verildiğini belirterek: “İşte bu Türkler için bütün insanlara karşı bir üstünlüktür. Çünkü Tanrı onlara ad vermeyi kendi üzerine almıştır; onları yeryüzünün en yüksek yerine, havası en temiz ülkelerine yerleştirmiş ve onlara ‘Kendi Ordum’ demiştir. Bununla beraber Türklerde güzellik, sevimlilik, tatlılık, edep, büyükleri ağırlamak, sözünü yerine getirmek, sadelik, öğünmemek, yiğitlik, mertlik gibi öğülmeye değer sayısız yiğitlikler görülmektedir.” (Atalay, 1985:351-352) der. Tarihçiler ise Türk kelimesinin “güçlü / kuvvetli” anlamına geldiğini kabul etmektedirler. Fakat Osmanlı ya da Osmanoğulları'nın Türk sözcüğünü küçümsemesi, bu sözcüğü garip bir biçimde gözden düşürür. (Roux, 2014:31) Türklerin 18-19. yüzyıllara kadar devlet idaresine sınırlı ölçüde katıldığı ya da neredeyse katılmadığı, Türk adının kaba köylü anlamında kullanıldığı biliniyor.

Türklük nesnel olarak (en soi) hâkim (millet-i hâkime) ama bilinçli olarak (pour soi) art / geri planda idi. Osmanlı yazarları, Türk unsurunun idareye karıştırılmaması gerektiğini ısrarla belirttiler. Türk adı seçkin Osmanlı grupları kadar bazen İstanbul halkı arasında bile hakaret olarak kullanılırdı. (Karagöz perdesindeki en sevimsiz tip olan Baba Himmet'e “Türk” denilirdi.) Divan şairlerinin çoğu arasında kaba köylüyle özdeşleştirilen “Türk”e hicviye yazmak gelenekleşmişti. (Ortaylı, 2009:73) Osmanlı hanedanı meşruiyet kaygıları ile kendini

¹ Necip Fazıl Kısakürek'in “Çile” adlı kitabında bulunan Sakarya Türküsü adlı şiirinden bir dizedir.

Orta Asya Türk dünyasına bağlayıp bir Oğuz geçmişi kurgulasa da, Osmanlılar kendilerini Türk görmedikleri gibi Türk olmayı da kabullenmezler. (Ergün, 2014:86)

“Etrâk-ı bî-idrak” (idraksiz, algılaması kıt Türk) kavramı (Ergün, 2014:92) ve edebi eserlerde Türklere ve Türk’e dair söylenen olumsuz ifadeler bu düşünceyi pekiştirir. Türk’e yan ve şaşkı bakma, Türkçe ile Türkü aşağılama örnekleri en çok Osmanlı Devleti döneminde ortaya çıkmıştır. Osmanlı Devleti’nin her türlü imkânlarından faydalanan, yüksek mertebelere kadar yerleşmiş olan ancak bir yandan da bu devleti bölme, yıkma, yok etme planları yapan kimseler her zaman bulunmuştur. Öyle ki ekmeğini yiyip suyunu içtiği ülkenin milletini aşağılamak bu insanlar için amaç ve alışkanlık / moda haline gelmiştir.

Şiirlerde geçen Türk kelimesi “kaba, köylü, ham” gibi manalarda kullanılıp asıl anlamından uzaklaştırılmış ve medeni âlemi Türklere düşman etmek amaçlanmıştır. Bu bilgiler ışığında Türk kelimesinin olumsuz ve kötü sıfatlarla kullanıldığı örneklerle geçebiliriz.

1. Utanmaz, Terbiyesiz, Edepsiz

Dinler kutsaldır çünkü Tanrı tarafından yaratılmıştır. Aynı gerekçe ile milletler de kutsaldır. Milletleri ve dillerini de dinleri yaratan Tanrı -aynı Tanrı- yaratmıştır. “Bir kez gönül yıktın ise bu kıldığın namaz değil / Yetmiş iki millet dahi elin yüzün yumaz değil.” diyen Yunus gönüllü Yusuf yüzlü Türk milleti başka dinlere, dillere ve milletlere; kendi dinine, diline, değerlerine duyulmasını istediği asgari saygının gereği olarak azami saygı göstermiş ancak tam tersi örneklerle sürekli karşılaşmak durumunda ve zorunda kalmıştır. Aşağıdaki şiirler bu durumu somutlamaktadır.

Hakaretlerin birbirine karıştığı ve birbiri ile yarıştığı bu şiir örnekleri, şiir bazında bir ya da iki dörtlülükle bazen bir iki dize ile sınırlı tutulmuştur. Hacim olarak makale sınırları içinde kalmaya özen gösterdiğimiz için alıntı ve değerlendirme olarak kısa tuttuğumuz örnekler, çalışmanın kitap olarak yayımında tam şekli ve değerlendirmeleri ile birlikte verilecektir. Örnekler şöyledir:

“Türk kavmine minnet etmek olur mu

Karnında dalağı şiştikten kelli

Bin nasihat etsen birin alır mı

Öykelenip aklı şaştıktan kelli.

...

Ömer dedi kim nasihat tutana

Türk kavminde hicap yoktur utana

Her ne gelir ise söyler lisana

Hayâ damarları şiştikten kelli.”

Âşık Ömer (Köksal, 2016:45)

“Konuk olma ahmak kişiye kaçan

Bilesin ki usludur andan kaçan

Dahı Türk’e konma ki bilmez edep

Meğer kim zaruret görüne sebep”(zaruret: çaresizlik, muhtaçlık, yoksulluk, sıkıntı.)

Bedr-i Dilşad (Köksal, 2016:35)

“Türk ulusu dahı bir bî-behredür (*bî-behre: hissesiz, kısmetsiz, nasipsiz*)
Fitne vü kizb-i hasedle şöhedür” (*kizb-i hased: kıskançlıkla söylenen yalan*)
Şükrî (Köksal, 2016:33)

“Fırsatî bencileyin bebr²-i beyân-ı nazma (*bebr-i beyân-ı nazm: şiirin büyüklüğü*)
Hiç karşu tura mı sencileyin Türk tekesei”
Fırsatî (Köksal, 2016:37)

Bî-edeblik itse hem bir şahs-ı bed (*bî-edeb: edepsiz; şahs-ı bed: kötü kişi*)
Ta'n idüp dirler ki türkî-mîküned (*ta'n: ayıplama, kınama; türkî-mîküned: Türkçe konuşma, Türk gibi davranma*)
Sünbülzade Vehbî (Levend, 2015:603)

Ehli ya Kürd ola yehut Türkman
Bilmiye neydüğünü dîn îmân
Osmânzâde Tâ'ib (Levend, 2015:605)

Pile-ver kanda görür yâkûtı (*Pile-ver: çerçi*)
Seve mi Türk hat-ı Yâkût'ı
Âlî (Köksal, 2016:50)

Dil keştisine parça diyen Türk'e ne dersin (*Dil keştisi: gönül gemisi*)
Urgana koyup anı hemân anda asaydı
Vâhidî (Köksal, 2016:50)

Bu örneklerde Türk kimliğine yakıştırılan değer bilmez, öfkesini kontrol edemez, utanmaz, adab-ı muaşeret bilmez, ağzına geleni söyleyen, konuşmasını bilmeyen, ahmak, edepsiz, kısmetsiz, fitneci, yalancı, edepsiz, kaba-saba, dinsiz, imansız, görüldüğü yerde öldürülmesi / asılması gereken insan vb. sıfatlar, kinaye veya eleştiri sınırlarını aşır, açık bir Türk düşmanlığına işaret etmektedir.

2. Budala, Anlayışsız

Türk milletini idrakten, izandan, irfandan, ferasetten, basiretten, adab-ı muaşeretten; anlayış, kavrayış, bilgi, uzak görüşlülük, önsezi, görgü gibi değerlerden yoksun görme ve gösterme eğilimini örnekleyen bu şiirler, bilinçaltında Türk düşmanlığı yatan insanların hezeyanları, sayıklamaları, sataşmaları, saldırıları olarak okunmalıdır.

² “(f.i.) eski kitaplara göre, Hindistan'da ve Afrika'da bulunur, kediye benzer, gayet büyük, üstü yol yol tüylü, saldırdığı zaman derisindeki tüyleri kabarıp korkunç bir manzara arz eden, aslanın bile korktuğu, azgın bir canavarmış. [eski lügatçiler, "böbürlenmek" kelimesinin "bebir"den geldiğini söylerler]. (Devellioğlu, s.98)

FASL

Bilişik virme Türk'e görsen anı
Çıkarır borçlu beş bin akçe seni

Kişilik fiili Türk olanla nister (*ne ister*)
Eğer yüz verirsen baş dahi ister

Güvâhî ((Köksal, 2016:31)

Acâyib Tâyifedür kavm-i Etrâk (*kavm-i Etrâk: Türk milleti*)
Eyü yatlu nedür itmezler idrâk

Ne bilür anların ağızları tad
Ne söz var dillerinde idecek yâd

Güvâhî (Köksal, 2016:32)

Ne Türk idrâki yok iz'ânı yok bir kaltabân hardır (*kaltabân: namussuz*)
Meger gül-ı beyâbânî ola anunla hem-millet (*gül-ı beyâbânî: gulyabani*)

Nef'î (Köksal, 2016:37)

Germ iken meclis içre nûş-â-nûş (*nûş-â-nûş içtikçe içerek, içe içe, tekrar tekrar içerek*)
Türk bed-mest olup mey itti hurûş (*bed-mest: fena sarhoş; hurûş: coşma, çağiltı, gürültü, şamata, telâş*)

Fuzûlî (Levend, 2015:604)

Batılı tarih yazıcılarının kabul ettiği sınıflandırmaya göre tarihteki üç çağın ikisini açıp kapatan, büyük devletler kuran, uygarlığa eşsiz katkılar sunan, büyük bir yazılı kültür oluşturmuş, tarihe hükmeden bir millete, akıl yoksunluğu izafe etmek cahilliktir, cahillik değilse de bir çeşit körlüktür. Düşmanca duygular gerçekleri görmeyi engelleyerek bir çeşit körlüğe yol açar.

3. Kıyıcı, Acımasız, Vahşi

Tarih sahnesinde varlığını uzun bir süre göçebe olarak sürdüren Türkler her zaman kendini ve obasını koruma mecburiyetinde olmuştur. Bu durum özünde insancıl, hoşgörülü ve merhametli olan Türklere savaştı, sert ve soğuk bir yapı kazandırmıştır. Yerleşik hayata geçtikten sonra buldukları jeopolitik ve coğrafi konumları ile milletler arasındaki bitmek bilmeyen iktidar mücadeleleri ise Türkleri sürekli baskı altında tutmuş ve özgürlüğünü namus bilen bu milleti savaştı bir niteliğe sahip olmaya ve savaştı kimliğini korumaya zorlamıştır. Bütün bunlara rağmen tarihte Türklerin merhametli olma kimliği arka plana atılamayacak kadar gözler önündedir.

Bilge Kağan'ın "Kadın ve çocuk dövülemez, döven idam edilir." şeklindeki yasası bile özünde güçsüzü korumaya dönük büyük bir şefkat içermektedir. At sırtında yüzlerce kilometre

tek başına yolculuk yapan ve başına en küçük kötülük bile gelmeyen kadınların yaşadığı Türk yurtları, bugün okuldan evine bile bir kötülüğe veya şiddete uğramadan gidemeyen, varlığı ve hakları görmezden gelinen kadınların dünyasından daha ileri ve daha uygardır.

İmâmın biri azıtır izini

Alır bir yaban Türk'ün kızını

Arnavud Yahyâ Bey (Levend, 2015:604)

Hem döver borçluların hem de komaz ağlamağa

Muktezâ-yı meşreb-i Türk-i hod-ârâ böyledir³ (*Bencil Türk'ün yaratılışının gereği*)

Hevâî (Levend, 2015:605)

Sipâhî olıcak zulm ile katı kâfir olur Türk

Döner bir yırtıcı zî-nâb hayvâna misâl-i gürk (*zî-nâb: kuyruklu; gürk: kurt*)

Edirneli Nazmî (Köksal, 2016:52)

Bir kesici Türk gibi yârün ol yaman gözi

Kanda olsa kan döküp hep işi güci kan imiş

Edirneli Nazmî (Köksal, 2016:54)

Tohm-ı Türk'ün zehr-i kâtil katresidür kim virür (*tohm-ı Türk: Türk tohumu; zehr-i kâtil: öldüren zehir; katre: damla, damlayan şey*)

Bir büyük bezmün gider câm-ı sürûr-encâmına (*bezm: içkili, eğlenceli meclis, dernek; câm-ı sürûr-encâm: sevinç kadehinin sonu*)

Âlî (Köksal, 2016:35)

Yehud şol bir kibârû'n-nâsa benzer (*Yehud: Yahudi*) (*kibârû'n-nâs: kibar insan*)

Ki soygun virdi yolda Türkman'a

Fâzıl (Levend, 2015:605)

Bir gözü Tâtâr'a oldum âh esîr-i nâtüvân (*esîr-i nâ-tüvân: zayıf, kuvvetsiz esir*)

Oldu san dil mürgu bir Türk eline girmiş doğan (*dil mürgu: gönül kuşu*)

Cemâlî (Levend, 2015:605)

Şol kadar çekti Çıtaklar sitem ol Türk'den kim

Çerkes ezrakları itmez o cefâyı çığıra

Sürûrî (Levend, 2015:605)

³ Kendini beğenen Türk'ün yaradılış kanunu böyledir.

Sapan âsâ elinde fırlamakta kalmadan Türk'ün

O kaygudan misâl-i kaya mehcûr olmamız yeydir (*misâl-i kaya: kaya gibi; mehcûr: hecr olunmuş, terk olunmuş, bırakılmış, kullanılmaz olmuş, unutulmuş*)

Edirneli Havâ'î (Levend, 2015:605)

Bu şiirlerde Türkleri şiddete meyyal, kavgacı, savaşçı, kaba güce başvuran, barbar vb. sıfatlarla yaftalayan örnekler, fazlasıyla önyargılıdır. Türklerin kıyıcılığı sadece savaş esnasında düşmana karşıdır ve mertçedir. Bu özellik ise savaşın vazgeçilmez unsurlarından birisidir. Bu özelliği bir millete barbarlık olarak atfetmenin doğruluğu ise tartışılmalıdır. Aman dileyene kılıç sallamayan, “İyiliğe iyilik her kişinin, kötülüğe iyilik er kişinin işidir.” diyen Türk milleti, her zaman kadınları ve çocukları da savaşın, şiddetin ve köleliğin dışında tutmuştur. Yukarıdaki şiirler, bu temiz sicili ve geçmişi görmezden gelen ve lekeleyen örneklerdir.

4. Bilgisiz, Okumamış

Yaylak kışlak tarzı yaşam ile atlı göçebe kültür, Türk milletini düzenli bir eğitim ve öğrenme ortamından yoksun bırakmıştır ancak şaman, kam, ozan, baksı vb. adlar alan dini ve manevi kimlikler bu boşluğu doldurmuş; Dede Korkut, Bilge Kağan gibi erenleri, alperenleri yetiştiren, sayısı dünya edebiyatlarındaki destan örneklerinin toplamından daha fazla olan destanlara ruh üfleyen büyük bir kültür inşa edilmiştir. Aşağıdaki örnekler bunca birikimi ve değeri yok sayan ve inkâr eden örneklerdir.

Değme etrak ne bilsun gam-ı aşkı Adlı (*Değme etrak: Sıradan Türkler*)

Sırr-ı aşkı anlamaya hallice idrak gerek (*Sırr-ı aşk: aşk sırrı*)

Yıldırım Bayezid (Batur, 2013:288)

Bilmeyen andelîbi serçe sanır (*andelib: bülbül, seher kuşu*)

Türk billûru görse sırça sanır

Hamdullâh Hamdî (Levend, 2015:604)

Emin olmağ için cünd-i şitâ mekrinden arslânım (*cünd-i şitâ: kış askeri; mekr: hile*)

Duhân-ı âhdan kâdir olan semmûrdan kürke (*Duhân-ı âh: ah dumani, semmur: samur*)

Ya bir sincap ya kakum kürk için varup

Geyiktir tilki ayinini eden bir çakal Türk'e (Âşık Çelebi, v.285 b)

Cahilim, Türk-i merkeb-etvârım (*Türk-i merkeb-etvâr: eşek tavırlı Türk*)

Har-ı lâ-yufham-i 'alef-hârım

Vahid Mahtumi (Köksal, 2016:38)

Nice söz söylenür ol yerde kim şâ'ir sanur kendin

Galat-perdâz-ı ma'nâ bir müzevvir Türk-i lâ-yefhem (*Galat-perdâz: yanlış söyleyen; müzevvir: tezvîr eden, yalanı telleyip pullayan, arabozucu; Türk-i lâ-yefhem: Anlayışsız Türk*)

Nef'i (Levend, 2015:604)

Dâ'ima engel düşerler çift olurken yâra ben
Görmedüm Etrâk-i bî-idrâke benzer çiftbozan

Bursalı Hâşimî (Levend, 2015:605)

Türk bilgeliği örnek alınmaya değer bir birikim, külliyat oluşturmuştur. “Bilgili insan ölse de diridir / Bilgisiz insan yaşasa da ölüdür.” diyen Atabetü'l Hakayık veya “Erdemin başı dil” diyen Divan u Lügati't Türk benzeri eserler ile Yunus Emre, Hoca Ahmet Yesevi, Hacı Bektaş Veli, Evliya Çelebi, Nasrettin Hoca gibi sayısız isimlerin varlığını, derinliğini ve evrenselliğini açıklamanın başka türlü yolu ve imkânı yoktur.

5. Hödük (Nadan)

“Bin âlimin bilmediğini bir arif bilir.” diyen Türkler hem sayısız âlim hem de sayısız arif yetiştirmiş bir kültürün temsilcileridir. Aşağıdaki örnekler bu gerçeği tersyüz etmek gayesi ile yazılmış maksatlı örneklerdir.

Nedir bildin mi sen âlemde Türk'ü
Ola eğninde kürkü başta borkü

Ne mezhep bile ne din ü diyanet
Yumaz yüzün ne abdest ne taharet

Türkün dilberidir gayetle inat
Şehir dili bilmez lisanı kubat

Kelâmında eder Türklüğün ispat
Hayvan gibi gözün diker samana

Türk tosun çünkü doğdu anadan
Öğüt aldı eşek ile danadan

Fakîrî (Levend, 2015:605)

Ünsiyett-i Etrâki bana itme şikâyet (*Ünsiyett-i Etrâk: Türk arkadaşı*)

Ben hel-i tabî'atdenim ey şûh o hödüktür [*şûh: hareketlerinde serbest; neşeli, şen ve oynak (kadın), açık saçık, hayasız (kadın)*]

Enderunlu Vasfî (Köksal, 2016:34)

Halîlî şî'r okurken dir görenler
Geyik destanına dönmişdür eş'âr

Komaz her Türk ağzından dirîğâ (*dirîğâ: eyvah, ne yazık ki*)

Yoğurd ayranına döşmişdür eş'âr

Hayretî (Köksal, 2016:41)

O faziletle bak eşek Türk'e

Asrının hâce-i efdâli görünür (*hâce-i efdâl: faziletli hoca*)

Nef'î (Köksal, 2016:53)

Terk it o Türk'i k'itse teşehhür ne denli kim

Çifti komış Sitanbul'a gelmiş Sapanca'dan

Sürûrî (Köksal, 2016:41)

Be Nazmî şu yüzden olur imdi Türk

Ki baldan şekerden görür yeg keşi

Edirneli Nazmî (Köksal, 2016:50)

Meğer bir atası vardı deli Türk

Müdâm uslana diyü dögmeli Türk (*müdâm: devam eden, süren, sürekli*)

Güvâhî (Köksal, 2016:51)

Savup Türk'ü baştan kolay geldi râh (*râh: Yol*)

O gün oldu Türkmenli ârâm-gâh (*ârâm-gâh: dinlenilecek yer, dinlenme yeri*)

İzzet Mollâ (Levend, 2015:604)

Biri bir Türk-i zebellâyî ki benzer Üc'a (*Türk-i zebellâ: iri yarı Türk*)

N'ola olsaydı minâre gibi kadd ü kâmet (*kadd ü kâmet: boybos*)

Kâlâyî Refî' (Levend, 2015:604)

Bârekellâh zehî kudret-i Hak Cellecelâl (*Güç sahibi yüce Allah*)

Nedir ol Türk-i müzevvir-sühân-i turfa-makâl (*konuşmasını bilmeyen, arabozucu Türk*)

Nef'î (Levend, 2015:603)

Türk'e Hak, çeşme-i irfanı haram etmiştir

Eylese her ne kadar sözlerini sihr-i helal

Nef'î (Köprülü, 2014:197)

Türk ehlinin ey hâce biraz başı kabadır

Bâkî (Köprülü, 2014:197)

“İki düşün bir konuş.” diyerek ağzına geleni söylemekten hep sakınan; “Cahilin her kelamı günde bin can incitir.” diyerek cahilliği yeren, “İnan sana değil kastım / Cahil ile sohbeti kestim.” diyerek cahili konuşmaya bile değer bulmayan, bu örnekleri sonsuz kere çoğaltabileceğimiz atasözleri, deyimler, vecizeler ve şiirlere sahip Türk milleti, nadan değil, kelimenin içerdiği en geniş anlam ile insandır, insanoğlu insandır. Asıl bunu inkâr ve tersyüz edenlerin insanlığı sorgulanmaya muhtaçtır.

6. Değersiz

İnsanların din duygularını sömürenler, kendi çıkarları için kullananlar her zaman olmuştur. Bugün de yarın da bundan sonra da olacaktır. Yunanlı başpiskopos Germonos’un 18. yy.dan itibaren Türkleri çoluk çocuk demeden hunharca katledenlere öğrettiği slogan “Hristiyanlara huzur, konsoloslara saygı, Türklere ölüm”dür. (Aksan, 2011:56) Başpiskoposun sloganında görülen zihniyet Hafız Hamdi Çelebi’nin “Türkü öldür, baban olsa da” dizesiyle eşdeğerdir. Türkü değersizleştirme ve bu tez üzerinden tarihten silme denemeleri, Türk düşmanlığı çalışmaları, dinler de alet edilerek de yürütülmüş kirli bir propagandadır ve diğer şairleri de etkisi altına almıştır.

LATİFE

Diyeyin bir latife sana dinle

Ki bir akçaya bin pul olsa anla

Hem olsa bir pula bin turp-ı bî-kürk (*turp-ı bî-kürk: soyulmuş turp*)

Gelirise eger bir turpa bin Türk

Acıyup zahm iriştürmüş gibi seyf (*zahm: yara; seyf: kılıç*)

Dimiş arifler ol turpa zehi hayf (*hayf: eyvah, vah, yazık*)

Şehirde rüstay-yi bi-gam olmaz (*rüstay-yi bi-gam: dertsiz köylü*)

Hakikattür bu söz Türk âdem olmaz

Dedigün anlamaz söylerse sözi

Bir olur Türk’e sözü’n ardı yüzi

Güvâhî (Levend, 2015:604)

Ser-firâz itmese ‘ilmin tâcı (*ser-firâz: başını yukarı kaldıran, yükselten, benzerinden üstün olan*)

Türk’ün asılmak olur mi’râcı

Ata’î (Levend, 2015:604)

Şol güzel kim rahm kılmaz ‘âşık-ı dîvâneye (*rahm: iyilik, ilgi; âşık-ı dîvâne: deli aşık*)
Benzer ol Türk’e ki değmez bir dirhem terhâneye (*terhâne: tarhana*)

Cemâlî (Levend, 2015:605)

Devr-i idelden beri şahım eflâk	(<i>Padişahım kâinatın yaratılışından bu yana</i>)
Zem olur âlem içinde Etrâk <i>bahsedilir</i>)	(<i>Dünya içinde Türklüğün kötülüğünden</i>)
Vermemiş Türke Hüda hiç idrak	(<i>Allah Türk’e hiç anlayış gücü vermemiştir</i>)
Akl-ı evvel de olursa bibâk	(<i>O çok akıllı olsa bile pervasızdır</i>)
Oktul-üt Türke velevkâne ebâk	(<i>Türkü öldür, baban olsa da</i>)
Dedi ol kân-ı kerem, Şah-ı celâl	(<i>O iyilik madeni, Yüce Peygamber</i>)
Türkü katleyeyiniz kanı helal	(<i>Türkü öldürünüz kanı helaldir demiştir</i>)
Daim oldu bunların işi dalâl	(<i>Bunların işi sürekli sapıklık olmuştur</i>)
Cümlesinden bunu ahzeyle misal	(<i>Cümlesinden bunu örnek olarak al</i>)
Oktul-üt Türke velevkâne ebâk	(<i>Türkü öldür, baban olsa da</i>)
Türk eger ilimde olursa derya	(<i>Türk derin bilgi sahibi de olsa</i>)
Müfti olup verir ise fetva	(<i>Fetvaya yetkili müfti bile olsa</i>)
Hemnişin olma bunlarla kat’â	(<i>Asla onlara yaklaşma</i>)
Bu kelim içre muhassal cana	(<i>Ey aziz dost bu söz içinde özetlendiği gibi</i>)
Oktul-üt Türke velevkâne ebâk	(<i>Türkü öldür, baban olsa da</i>)
Türkü zannetmekî ola âdem	(<i>Türkün adam olacağını zannetme</i>)
Türk ile durma oturma bir dem	(<i>Bir an olsun Türk ile oturma</i>)
Şeker alsa eline, ola sem	(<i>Türk eline şeker alsa onu zehir say</i>)
Ser-i etraki kesip hiç yeme gam	(<i>Türklerin başını hiç üzüntü duymadan kes</i>)
Oktul-üt Türke velevkâne ebâk	(<i>Türkü öldür, baban olsa da</i>)
Ey Kadimî Türke hiç olma yakın	(<i>Ey Kadimî Türke hiç olma yakın</i>)
Sözleri olur ise dürr ü semin	(<i>Sözleri çok kıymetli inci bile olsa</i>)
Zinhar olma Türke yakın	(<i>Sakın Türklere yaklaşma</i>)
Kes başın, kanın dök, çekme gam	(<i>Üzülmeden başını kes, kanını dök</i>)
Oktul-üt Türke velevkâne ebâk	(<i>Türkü öldür, baban olsa da</i>)

Hafız Hamdi Çelebi (Aynizâde, 1943:392-394)

Mün'adimdür vücûd-ı ehl-i berât (*mün'adim: yok olan; vücûd-ı ehl-i berât: kurtuluş ehlinin vücudu*)

Toludur Türk ü mürğ ile yöresi

Bursalı Cinânî (Köksal, 2016:31)

Benzer mi bana ey perî üftâde-i Etrâk (*üftâde-i Etrâk: Türkün düşkünü*)

Ben cânımı arz ettim o emrûd kakı virdi (*emrûd kakı: armut kurusu*)

Vâsıf (Köksal, 2016:52)

Sen Mehemmed eh idersin adın ol Türk-i Harun

Hak bilür lâyıık deyül püştinde pâlân olmağa (*püştinde pâlân olmak: sırtında eğer, semer olmak*)

K. Aynî (Köksal, 2016:53)

Ne bulmuş Rüstem-i Kâvûs'tan Firdevsî-i Tûsî

Ne görmüştür bir iki Türk'den vassâf-ı sevdâyî (*vassâf-ı sevdâyî: sevdayı bilen, öven*)

Nedim (Levend, 2015:605)

Yalnız Müslüman ve insan

Olarak kalmak üzere, Türklükten,

Şeref ve izzetimle istifa

Ediyorum Allah'ın huzurunda!

...

Tövbe yarabbi tövbe Türklüğüme

Beni Türk milletinden addetme!

Mustafa Sabri Efendi (Batur, 2013:360)

İnsanları sırf bir millete ait olma özelliği üzerinden öldürmeyi düşünme, tedavi edilmesi gereken hastalık derecesinde bir sapkınlıktır. Keza Türklük bir soy değeridir ve verili bir değerdir. Doğduğunuzda toplum size bu kimliği kazandırır. Dinden çıkılıp bir başka dine girilmesi mümkün ve rastlanır bir tercih olsa da, milliyetten istifa örneği yoktur. Bu türden beyanlar, o millete hiçbir zaman ait olmama göstergesidir, Türk düşmanlığını Şark kurnazlığı ile şova dönüştürme denemeleridir.

7. Kaba, Ahmak

Türk milletini incelikten, zekâdan, din ve diyanetten habersiz ve yoksun gösteren aşağıdaki örnekler hem kendi içinde tutarsız hem de tarihsel süreçle çelişiktir.

Bir yağurdu kara Türk-i ebter (*Türk-i ebter: kuyruksuz, soysuz Türk*)

Şehri seyritmeğe meylitti meğer

Depesi benzer idi kühsâra (*kühsâr: dađlık; dađ tepesi.*)
Gözleri gârın içinde nâra

Başı üzre var idi kara külâh
Âteş üzre nitekim dūd-ı siyâh (*dūd-ı siyâh: siyah duman*)

Bî-namâz idi hem ol yüzü kara
Düşmeyince başı inmezdi yere

Eşğini getirüp oldu süvâr
Bindi gûyâ ki har üstüne hımâr (*har üstüne hımâr: eşek üstüne eşek*)
Taşlıcalı Yahyâ (Levend, 2015:607)

Hûban-ı Sitanbul'a uyar mı büt-i Etrâk (*Hûban-ı Sitanbul: İstanbul'un güzelleri; büt-i Etrâk: Türkün güzellerine, Türk soylu güzel kadınlar*)

Mısrî niçe hem-cümbüş olur hergelelerle
Vasfî (Köksal, 2016:34)

Meşrebince hareket kıldı felek Etrâk'in
Gitse tâ mülket-i Êrân'a da ayranı bulur (*mülket-i Êrân: Êran ülkesi*)
Fâzıl (Levend, 2015:606)

Soğuk ayran içersin evde ekmek doğrayup ey Türk
Müsâfirlikteki kızgınca şorbayı beğenmezsin
Sürûrî (Levend, 2015:606)

Gör imdi ol iki Türk'ün yigini
Sözün ya'nî ki söyledi yigini

Hemîn dinlemeyün Türk'ün sözün hiç
Dinleyesin bokını yile bozan iç
Güvâhî (Köksal, 2016:32)

Kovarlar kapudan bekleyeni künc (*künc: köşe, bucak*)
Ne sanursun olur Türk aşı ödünç
Güvâhî (Köksal, 2016:50)

Didi ey Türk-i ahmak bu işi sen

Ger itdünse neler kılâm

Güvâhî (Köksal, 2016:34)

Kızı vü kuzuları yoklayarak

Çıkageldi ol araya ol ahmak

Güvâhî (Köksal, 2016:51)

Her biri kapuda bir fitne ider

Türk ise savt-ı kerihıyla ider (*savt-ı kerih: çirkin ses*)

Fâzıl (Levend, 2015:606)

Bir ötekileştirme ve değersizleştirme çabasının, gerçeği eğip bükmenin, doğruları çarpıtmanın aracı olan yukarıdaki örnekleri, bugünün diliyle bir kara propagandanın malzemesi olarak görmek ve değerlendirmek gerekir.

8. Kişiliksiz

İnsanların kişiliği ile mi doğduğu yoksa yeryüzündeki şartların mı kişilikleri belirlediği konusu tartışılmaya devam ederken, standart sapmaları kenara koyarak Türk milletinin Oğuz Kağan'dan Atatürk'e yetiştirdiği devlet adamları ve her bir kişisi ile hem doğuştan hem de yetiştirilme tarzları itibarıyla seçkin ve yüce birey tipini temsile en yakın ve yatkın bireyler olduğunu kanıtlayan sayısız örnek mevcuttur. Bu gerçeğin tersini ortaya koyan aşağıdaki örnekler, kişisel ve / veya siyasal düşmanlığın açığa çıkardığı sözlerdir ki temiz ve asil insanlar topluluğu denen Türkler gerçeğine gölge düşürmeye kifayet etmemektedir.

Türk'e Hak, çeşme-i irfânı harâm etmiştir (*çeşme-i irfân: bilgi çeşmesi*)

Eylese her ne kadar sözleri sihr-i helâl⁴

Nef î (Levend, 2015:604)

Geldi Türk'ün biri cem'iyetine

Kulağın tuttu birâz sohbetine

Bâyezid'e durub ol Türk-i denî (*Türk-i denî: alçak, rezil, soysuz Türk*)

Didi ey şeyh-i cihân dinle beni (*şeyh-i cihân: dünyanın şeyhi*)

Taşlıcalı Yahyâ (Levend, 2015:608)

Dahi 'ömründe nedir bilmez iken hüsn-i edâ (*hüsn-i edâ: alımlı güzellik*)

⁴ sihr-i helâl :(helâl olan büyücülük) ed. her iki tarafa bağlanması mümkün olan bir ara cümle veya kelimeyi muhtevi mısra veya beytin ruha hoş gelmesi hâli. [Meselâ, Nedim'in "Gizlice arasam ağzın lebin emsem sorsam / Hiç bir çare bilir mi dil bîmâre aceb" beytindeki "sorsam" kelimesi sihr-i helâl'dir].

Her denî Türk'ü görürsün şu'arâ şeklinde

Menba'î (Levend, 2015:610)

Ol zarîfe didi bu Türk-i denî (*Türk-i denî: alçak Türk*)

Bir yaramaz kohu mest itdi beni

Taşlıcalı Yahyâ (Köksal, 2016:51)

Bırak ol Türk-i dînu kim dahi (*Türk-i dîn: alçak Türk*)

Torbasında seferceli görünür (*sefercel: ayva*)

Nef'î (Levend, 2015:604)

Cinsiyet ile şahsiyet arasında ilişki kurmak nasıl yanlışsa, milliyet ve şahsiyet arasında da ilişki kurmak o denli yanlıştır. Kişilik sahibi insanlar, eksiklik ve kusuru başkasında değil kendinde arayan insanlardır. Bir milleti kişilikten yoksun göstererek karalamak ve yaralamak, buna cüret edenlerin kişilik sorununa işaret etmektedir.

9. Pis

Gülistan ile mezbele arasındaki fark üzerinden Türk'ü karalayan aşağıdaki örnek, Türk'ün kayırıldığı kinayesi üzerinden kötülenmesinin ironik / alaycı bir örneğidir.

Eller kayurur mezbele tozu gibi Türk'i (*mezbele: süprüntülük, süprüntü dökülen yer; mec. aşağılık, kötü durum*)

Sen bencileyin tâze gülistânun unuttun

Gelibolulu Âlî (Köksal, 2016:34)

Testinin içinde ne varsa dışarı o çıkarmış. Türkleri aşağılamanın dedikodu seviyesine indirgenmiş bu türden örnekleri, Türkün karşısında aşağılık duygusuna kapılan insanların saldırgan davranışlarıdır. Kendi adını ve sıfatını başkalarına takma, kendi ayıbını başkalarında arama şeklindeki yansıtma arayışının tezahürü olan bu örnek, muhatabı değil müfteriyi hedef tahtasına koyan bir örnektir.

10. Türk Diline Hakaret

Türk bütün sözlüklerde ve bilimsel çalışmalarda en genel ve kapsayıcı tanım üzerinden “Türkçe konuşan insanlara Türk denir.” anlayışı ile ayırt edilir. Tarih boyunca Gök Tanrı, Şamanizm, Budizm, Manihaizm, Hristiyanlık, Musevilik, İslamiyet gibi değişik dinlerin dairesine girip çıkan Türklerin hep Türk olarak kalmasını ve anılmasını sağlayan değer Türkçe konuşmalarıdır. Bir milletin var olması dilinin yaşıyor olmasıyla mümkündür. Dil, kendin olarak ve kendin kalarak onurlu bir şekilde yaşamının, bağımsız olabilmenin vazgeçilmez bir değeri/simgesi olarak bilinir. Aşağıdaki örnekler bir milletin en eski ve en değerli kutsalını geri plana atması, aşağılanması, yok sayması anlamlarına gelmektedir.

Türk dili yaramaz şah neslimize
Eksiklik getirir Türk dili bize
Yüksek olmalıdır bizim dilimiz
Yüksek yaratılmıştır bizim neslimiz.

Nizami-i Gencevi (Akün, 1994:392)

Nazenin ola vücud-ı pâki
Olmıya Anadolu Etrâk'ı

Kudemâ kârı zenân-ı Anadol (*kudemâ: eski adamlar; zenân-ı Anadol: Anadolu kadınları*)

Câhil-i nâz ü revîş-şîvedir ol (*câhil-i nâz ü revîş-şîve: davranışları ve konuşmaları cahilce olan*)

Fâzıl (Levend, 2015:611)

Şükür Tangrıya kim bu hoş dâstan
Düzildi nitekim bite bûstan
(...)
Bu bir nice beyti düzince benüm
Hacaletten eridi yaru tenüm

Hoca Mes'ud (Levend, 1960:8)

Türkçe ifade tarzı bana sâdık değil
Türklere mahsus sıfat bana lâyıık değil
Âsilzâdelere kim ki neslen ulaşır,
Onlara âlî üslûp, âlî dil yaraşır

Nizami-i Gencevi (Akün, 1994:392)

Bî-edeblik itse hem bir şahs-ı bed (*şahs-ı bed: kötü kişi*)

Ta'n idüp dirler ki türkî-miküned (*ta'n: ayıplama, kınama; türkî-miküned: Türkçe konuşma, Türk gibi davranma*)

Sünbülzade Vehbî (Levend, 2015:603)

İnsanın kendi dilini yermesi onu var eden gelenek görenek ve şartlara yabancılaşmasına neden olur. Nitekim bazı şairler dil hususunda Kaşgarlı Mahmut'ta rastladığımız meydan okuyan tavırdan uzaklaşmış zamanla dilinden utanç duyar vaziyete gelmişlerdir. Türkçe halk / avam, çoban dili olarak kabul edilmiş ve yazı dilinde geri plana atılmıştır. Bu nedenle Türkler varlık alanı ve kimlik oluşturma çabalarında hep eksik kalmışlardır.

Sonuç

Bu araştırma Türkçe ile Türk düşmanlığı yapıldığını, Türklüğün ve Türklerin aşağılandığını gösteren şiir örneklerini; 1.Utanmaz, Terbiyesiz, Edepsiz, 2. Budala, Anlayışsız, 3. Kıyıcı, Acımasız, Vahşi, 4. Bilgisiz, Okumamış, 5. Hödük (Nadan), 6. Değersiz, 7. Kaba, Ahmak, 8. Kişiliksiz, 9. Pis, 10. Türk Diline Hakaret alt başlıkları halinde bir araya getirmektedir.

Bu çalışmada yer alan ve Türklüğü aşağılayan şiirlerin neredeyse tamamının Osmanlı Devleti sınırları içinde yaşayan ve yazan isimlerden oluştuğu görülmektedir. Bu gerçeği birtakım rastlantılarla açıklamak akla ve bilime uygun değildir. Dikkatimizi Osmanlı'nın demografik / nüfus yapısına ve devlet idaresine çevirmemiz gerekmektedir.

Osmanlı elbette bir Türk devletidir ama devşirmeler ve devşirmelerle dayanışma içerisinde muazzam imtiyazlara, nüfusa ve nüfuzla kavuşan Ermeni, Rum, Yahudi vb. azınlıklar ve sarayı ele geçirip el altından yöneten ecnebi kadınların doldurduğu harem marifetiyle Türklüğünü unutmış, Türklüğü unutturulmuş bir devlettir.

Mısır seferinden halifelik ile dönen ve halifeliğini Arapların başını çektiği İslam dünyasına kabul ettirmek isteyen Yavuz Sultan Selim, zaman içerisinde binlerce Arap âlimi ve nüfusu, büyük ayrıcalıklar ile İstanbul'a davet etmiş ve yerleştirmiştir. Dinin kullanıldığı ve kolaylaştırdığı Arap milliyetçiliği, Türk kimliğini ve değerlerini sessizce, gizlice ama sürekli kemirmiştir. Bugün bile sap ile samanı birbirine karıştıran nice insanımızın marifetiyle, Türk kimliği örselemeye ve ötelenmeye devam etmektedir.

Devlet dilinin ve erbabının Farsça'ya iltifatı beraberinde ciddi bir Acem hayranlığı ve nüfusunu da devlet sınırları içine taşımıştır. Bu iki durumun sonucu Arapların ve Acemlerin devlet içinde büyük bir güce ulaşmaları ve devletin yönetim yapısı ile beraber zihniyetinin de değişmesi olmuştur. Artık devşirme ve gayrimüslim nüfusla beraber Araplar ve Acemler de Türk'ün dışında ve çoğunlukla da karşısında yer almışlar, Türk ve Türklük gözden düşürülerek aşağılanmıştır. Şair Mesîhi'nin, "Mesîhi gökten insen sana yer yok / Yürü var gel Arap'tan ya Acem"den diye feryat etmesi de bu durumdan ve sorundan kaynaklanmaktadır.

Aşağılanan Türk'ün incinen gururu ve kaybolan özgüveni, Atatürk tarafından "Ne mutlu Türküm diyene, Bir Türk dünyaya bedeldir." benzeri sözlerle sağaltılmaya çalışılmış, yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti devleti, Osmanlı'nın şaşan kıblesini doğrultmayı öncelikle ve denemiştir.

Türkler, 1924 yılından beri anayasalarımızın değişmez maddesi olarak yer alan ve Türkiye Cumhuriyeti'nin vatandaşları olan insanlardır. İşte bunun için Mustafa Kemal, edebî değer açısından bir şaheser kabul edilen ve 1927 yılında okuduğu Büyük Nutuk'unun sonuna koyduğu "Gençliğe Hitabe"sine "Ey Türk gençliği!" diye başlamıştır. 1933 yılındaki nutuğunun da sonunu "Ne Mutlu Türküm Diyene!" diyerek bitirmiştir. Birçok konuşmasında vurguladıktan başka, bu iki nutukta Mustafa Kemal'in "Türk"ü övmesi ve yüceltmesi, şüphesiz tarihte Türk'ü horlayan zihniyetle bir hesaplaşmadır.

Egemenliğine ve istiklaline kast eden düşmanların karşısına canı ve kanıyla çıkan Türk'ün, gösterdiği bu kahramanlığın haklı gururunu taşımasını ve bunun da nesilden nesile aktarılmasını isteyen Mustafa Kemal, 1 Mart 1922 tarihinde Meclisi açarken yaptığı konuşmada "Türk çocuklarına görecekları tahsilin hududu ne olursa olsun en evvel ve her şeyden evvel milli benliğine düşman unsurlarla mücadele lüzumu öğretilmelidir." demiştir. Bu sözler tarihte Türk'ü horlayan ve ona kendi milliyetini unutturan zihniyete karşı söylenmiştir.

Üzerinde durulan beyitler ve Türk kelimesine yakıştırılan nitelikler, Türklüğün sesini kısımaya çalışmıştır. Elbette Türkü sevmeyen, Türk'e düşman gözüyle bakan veya tarihinde Türk ile karşı karşıya gelip hezimete uğrayan milletlerden Türklüğe karşı bir ilgi / sevgi duymaları beklenemez. Bu yazı, Türklerle sorunlu milletlerin Türk'e olumsuz bakışının

anlaşılabileceğine ve açıklanabileceğine ama bizzat Türk soylu insanların, kendi soy değerlerine uzak ve düşmanca davranmalarını, yaşamalarını ve yazmalarını açıklamanın güçlüğüne de dikkat çekmektedir.

Alman filozof Martin Heidegger'in "Kültürler, dinin vücut bulmuş şeklidir." (Kaplan, 1999:1-201) sözünü hatırlarsak, dinin ve din perdesine bürünen Arap milliyetçiliğinin, Türklerin İslam dinini öğrenmelerine aracılık ettikleri için Fars kültürünün, Moğol istilasının yol açtığı sarsıntının, Osmanlı ile savaşan Emir Timur ve Şah İsmail gibi diğer Türk hükümdarların şahsında, Türklüğün temsiliyetinin yanlış algılanmasının; Osmanlı'da saraydan, devlet katından, askeriye dışında bütün kurumlardan kovulan Türklerin taşra hayatının imkânsızlıkları ile geri bırakılmasının, Osmanlı yönetimini devşirme sınıfın ele geçirmesinin vb. pek çok ayrıntının bu düşünce kalıplarını ve şiirleri şekillendirdiğini söyleyebiliriz ama kendini Türk soyundan görenlerce, bu şiirlerin iyi niyetle izahı ve kabulü imkânı olmadığını da dile getirmek durumundayız. Bu nedenle Türk milletinin benliğine yapılan ve yapışan hakaretleri bilmeleri gerektiği düşünülmüş ve bu olgu özenli bir seçki ile yapılmış şiir metinleri üzerinden geniş anlamda gözler önüne serilmeye çalışılmıştır.

Kendi halkına yönetici, yazar, şair vb. aydın sınıfın aşağılayan bir gözle bakması ve hakaret etmesi elbette, görmezden gelinemeyecek ve geçiştirilecek bir davranış değildir ve kesinlikle bir zihniyet sorununa işaret etmektedir. Köktürk yazıtlarında Çinlilere özenme ile başlayan, Osmanlı'da Arap ve Acem hayranlığına dönüşen, Osmanlı'nın son, Cumhuriyet'in ilk yıllarında Fransız ve bugün Anglo Sakson / Amerikan kültürüne tapınma olarak devam eden eğilimlerin tamamı arasında görünmeyen bağlar ve ilişkiler vardır.

Avrupa'nın başını çektiği Hristiyan Batı dünyası, önce "domuz gribi" olarak isimlendirilen hastalığın adını "H1N1 Virüsü"ne çevirerek, severek yedikleri domuzun adını bile koruma altına almışlardır. Müslüman Doğu ve Türk dünyası ise Ergenekon, Hizbullah, vb. milli ve dini kavramların terör örgütleri ile ilişkilendirilmesine, dolayısı ile istismarına bile seyirci kalmaktadır. Bir yozlaşma ve soysuzlaşma hastalığına işaret ve tarih gibi tekerrür eden bu sosyal yabancılaşmaların teşhisi, teşhiri ve hafızalarda güncel tutulması, üzerinde sürekli konuşulması önemlidir. Dil, tarih, kişilik, kimlik ekseninde Türk'e ait değerlerin korunması, Türk milletinin onurunu koruyarak yaşayabilmesi için de gereklidir.

Makalede Bulunan Şairler Hakkında Bilgiler

ŞAİRİN ADI	MAKALEDE GEÇEN BEYİT VEYA DÖRTLÜK SAYISI	ŞAİRİN DOĞUM YERİ	OSMANLI DEVLETİNDEKİ YERİ/GÖREVİ/KONUMU
Adli (Yıldırım Beyazıd)	1	1448'de Dimetoka'da doğmuştur. Türk kökenlidir.	Padişah
Âşık Ömer	2	Konya'nın Hadım ilçesinin Gezleve köyünde 1651 yılında doğmuştur. Türk kökenlidir.	Türk saz şairi
Ata'î	1	1583 senesinde İstanbul'da doğmuştur. Köken olarak	Kadı

		Malkaralıdır.	
Aynî	1	Karamanda yaşamış bir divan şairidir.	
Bedr-i Dilşad	2	Sultan II. Murad devrinde Anadolu'da yaşamıştır.	
Behiştî		Lüleburgaz'da doğmuştur.	Bir süre Sancakbeyliği yapmıştır.
Bursalı Cinânî	1	Bursa'da doğmuştur.	Müderres.
Bursalı Hâşimî	1	Bursa'da doğmuştur. Aslen Buharalı olduğu bilinir.	Müderreslik ve kadılık yapmıştır.
Cemâlî	2	Karamanlı veya Bursalı olabileceğini bildirmektedir.	
Edirneli Havâ'î	2		
Enderunlu Vâsîf	2	İstanbul'da doğmuştur.	En son hâceganlık rütbesiyle saraydan ayrılmıştır.
Fâzıl	4		
Fırsatî	1		
Fuzûlî	1	Bağdat civarında doğduğu düşünülmektedir.	
Gelibolulu Âlî	3	Gelibolu Yarımadası	Halep, Erzurum, Bağdat defterdarlıklarında bulundu. 1570'te divan kâtibi olarak gönderilmiştir. Cidde Sancakbeyi iken vefat etti.
Güvâhî	15	Geyveli olarak gösterilirse de Geyve'ye sonradan yerleştiği ve orada öldüğü sanılmaktadır.	Tımarlı sipahi
Hafız Hamdi Çelebi	1 şiir		Divan-ı hümayun kâtiplerindedir
Hayretî	2	16'ncı yüzyılda Vardar'da dünyaya gelmiştir.	
İzzet Mollâ	1	İstanbul'da doğmuştur.	Kadı
Kâlâyi Refî'	1	İstanbul Topkapı'da doğmuştur.	Kadı
Edirneli Nazmî	3	Edirne'de doğmuştur.	Yeniçeri.
Nedim	1	İstanbul'da doğmuştur.	Müderres.

Nef'î	6	Erzurum'un Pasinler ilçesinde doğmuştur.	İlk olarak Dîvân-ı Hümâyün'da maden mukâtaacılığı görevine getirilmiştir. Daha sonra mukâtaa kâtipliği, kısa bir müddet sürgüne gönderildiği Edirne'de Murâdiye mütevelliliği ve İstanbul'da cizye (haraç) muhasebeciliği görevlerinde bulundu.
Osmânzâde Tâ'ib	1	İstanbul'da doğmuştur.	Müderres.
Sünbülzade Vehbî	1	Kahramanmaraş'ta doğmuştur.	Kadı
Sürûrî	3		
Şükrî	1	Bitlis'te doğmuştur.	Çeşitli yerlerde müderreslik, müftülük ve kadılık yapmıştır.
Taşlıcalı Yahyâ	8	Bir Arnavut beyzadesi iken devşirme olarak İstanbul'a getirilmiş. Yeniçeri Ocağı'nda tahsil görmüştür.	Osmanlı askeri.
Vahidi Mahtumi	2	İstanbul'da doğmuştur.	Bir süre Padişaha silahtarlık yapmıştır.
Enderunlu Vasfî	2	Serez (Siroz) yakınlarındaki Demirhisar'da doğmuştur.	Kadı
Arnavud Yahyâ Bey	1		
Menba'î	1		
Hamdullâh Hamdî	1	Bolu'nun Göynük kazasında doğdu.	Bir süre müderreslik yaptı.
Fakîrî	5	Rumeli'de Üsküp'e bağlı Kalkandelen (Tetova) kasabasında doğmuştur.	
Mustafa Sabri Efendi	1 şiir	Tokat'ta doğmuştur.	Osmanlı şeyhülislâmı.
Nizami Gencevi	2 dörtlük	Bazı kaynaklarda doğum yerinin Kum ve Tefreş olduğu belirtilirse de babasının Gence'ye gelip	

		yerleştiği ve Nizâmî'nin orada doğduğu kabul edilmektedir.	
Hoca Mes'ud	2	Kırşehirli ya da Germiyanlı olduğu sanılmaktadır.	

Kaynakça

- AKSAN, Y., (2011). *Tek Suçları Türk Olmaktı C. II*. İstanbul: Kum Saati Yayınları.
- AKÜN, Ö. F., (1994). *Divan Edebiyatı. TDV İslâm Ansiklopedisi, C.IX*, İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- ATALAY, B., (1985). *Kaşgarlı Mahmut, Dîvânü Lûgat-it-Türk Tercümesi, 1. Cilt*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- AYNİZÂDE, M. A., (1943). *Milliyetçilik*. İstanbul.
- BATUR, D. A., (2013). *1200 Yıllık Sürgün 'Türk' Sözü'nün Hazin Serüveni*. İstanbul: Selenge Yayınları.
- BAYUR, H., (1948). Türk'ün Tarifi (Hikmet Bayur'un Verdiği Vesika). *Millet Dergi*, Sayı:116.
- DEVELLİOĞLU, F., (1990). *Osmanlıca - Türkçe Ansiklopedik Lûgat*. Ankara: Aydın Kitabevi.
- DURUKOĞLU, S., (2014). *Ömer Seyfettin'in Hikâyelerinde Türklük Bilinci*. Ankara: Sonçağ Yayıncılık.
- ERGÜN, R., (2014). *Tarih Boyunca "Türk" Algısı*. Sertan Yayınları.
- KAPLAN, M., (1999). *Kültür ve Dil*. İstanbul: Dergâh Yayınları.
- KISAKÜREK, N. F., (2003). *Çile*. İstanbul: Büyük Doğu Yayınları.
- KÖKSAL, M. F., (2016). *Ya Kebikeç, Divan Şiirinde Türk*. Ankara: Kesit Yayınları.
- KÖPRÜLÜ, M. F., (2014). *Edebiyat Araştırmaları I*. İstanbul: Alfa Tarih Yayınları.
- LEVEND, A. S., (1960). *Türk Dilinde Gelişme ve Sadeleşme Evreleri*. S. 1:182, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- LEVEND, A. S., (2015). *Divan Edebiyatı: Kelimeler ve Remizler Mazmunlar ve Mefhumlar*. İstanbul: Dergâh Yayınları.
- ORTAYLI, İ., (2009). *İmparatorluğun En Uzun Yüzyılı*. İstanbul: Timaş Yayınları.
- ROUX, J. P., (2014). *Türklerin Tarihi Pasifikten Akdeniz'e 2000 Yıl*. İstanbul: Kabalcı Yayınevi.